

Vergaderjaar 2024–2025

27 879

Versterking van de positie van de consument

29 023

Voorzienings- en leveringszekerheid energie

Nr. 107

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 oktober 2024

Met deze brief informeert het kabinet de Kamer over de laatste ontwikkelingen rondom de stand van zaken van de energiemarkt, het prijsplafond en de Tijdelijke Tegemoetkoming Blokaansluiting (hierna: TTB).

Actuele ontwikkelingen in de consumenten energiemarkt

De prijzen op de energiemarkt zijn in de afgelopen tijd duidelijk gestabiliseerd. Nadat de groothandelsprijs voor gas (TTF month ahead) in augustus 2022 bijna 300 euro per megawattuur (MWh) bedroeg, ligt deze ondertussen al geruime tijd tussen de 30 en 40 euro¹ per MWh. Op basis van deze stabiele trend op de groothandelsmarkt is de verwachting dat de leveringstarieven op de consumentenmarkt in de komende periode constant zullen blijven rondom het huidige prijspeil. Ook recente publicaties van het CPB laten voor de komende jaren een gelijke tot licht dalende trend zien in de prijsontwikkeling van energie voor consumenten^{2, 3}. Dit is goed nieuws voor de consument. Wel is het belangrijk om te beseffen dat de prijzen nog altijd structureel hoger liggen dan voor de Russische invasie in Oekraïne.⁴

Het kabinet vindt het positief dat consumenten keuze hebben uit een ruim aanbod aan vaste, variabele, en dynamische contracten. Het aantal overstappers is in 2024 gestegen in vergelijking met 2023. Dit is een breuk in de dalende trend van de afgelopen 3 jaar. In 2024 stapten 1,197 miljoen consumenten over naar een andere energieleverancier⁵. Consumenten lijken dus bewust een keuze te maken voor dan wel prijszekerheid, dan wel aanpassing van prijzen aan de actuele markt. Op dit moment heeft iets meer dan de helft van de Nederlandse huishoudens gekozen voor de

¹ Workbook: Monitor groothandelsprijzen en leveringszekerheid gas | ACM.nl/energiemonitor

² Publicatie Centraal Economisch Plan (CEP) 2024 | CPB.nl

³ Macro Economische Verkenning (MEV) 2025 | CPB.nl

⁴ Gemiddelde energietarieven voor consumenten | CBS

⁵ De Energiemonitor Klantbeleving | ACM.nl/energiemonitor

zekerheid van een vast contract van 1 jaar of langer⁶. Dit draagt bij aan de stabiliteit en rust op de markt, en zorgt ervoor dat huishoudens voor langere periode verzekerd zijn van vaste prijzen. Tegelijkertijd groeit het aantal huishoudens dat kiest voor een dynamisch contract, waarbij prijzen kunnen wisselen per dag of zelfs per uur. Inmiddels kiest circa 5% van de huishoudens voor dit flexibele product. Het kabinet moedigt iedereen aan om regelmatig te kijken of het huidige energiecontract nog voldoet en welke contractvorm het beste past bij de eigen situatie.

Het kabinet is voornemens om per 1 januari 2025 de tarieven van de energiebelasting (hierna: EB) op gas voor consumenten te verlagen. Ook het EB tarief voor elektriciteit daalt volgend jaar verder zoals geregeld in het Belastingplan 2023. Deze voorstellen liggen op dit moment voor in de Kamer tijdens de behandeling van het Belastingplan 2025.

Ten slotte, voor het jaar 2025 verwacht de ACM⁷ een tariefstijging van circa 11% (€ 60,- inclusief BTW) op jaarbasis. De ACM stelt de tarieven van netbeheerders jaarlijks vast. De ACM zorgt ervoor dat netbeheerders voldoende inkomsten hebben voor onderhoud, afschrijvingen, kapitaalkosten en voor investeringen.

Met bovenstaande ontwikkelingen is te verwachten dat de hoogte van de energierekening bij een gemiddeld verbruik in 2025 vergelijkbaar is met het die in het huidige jaar. De markt is echter lastig te voorspellen en dus blijft het van belang om de ontwikkelingen goed te monitoren.

De ACM heeft op 9 oktober de vergunning van de energieleverancier All in Power ingetrokken. All in Power leverde energie aan circa 500 huishoudens en andere kleingebruikers. Het merendeel van de klanten van All in Power zijn per 22 oktober overgenomen door NextEnergy. Een beperkt aantal klanten wordt wel verdeeld over andere leveranciers, omdat deze niet in de verkoop met NextEnergy mee zijn overgenomen. Voor alle klanten geldt dat de continuïteit van de energielevering geborgd blijft.

Prijsplafond

In 2023 is door leveranciers van elektriciteit en gas maandelijks een subsidievoorschot aangevraagd voor de toepassing van het prijsplafond bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO). Medio 2023 zijn leveranciers van elektriciteit en gas gestart met het corrigeren van de ontvangen voorschotten aan de hand van de definitieve toepassing van het prijsplafond op basis van definitieve meterstanden. Inmiddels is voor meer dan 95% van het oorspronkelijke verstrekte voorschot een verzoek tot correctie op basis van definitieve jaar- en eindafrekeningen door RVO goedgekeurd. RVO heeft (inclusief de hiervoor genoemde correcties) tot en met 23 september 2024 in totaal 4.004,9 miljoen euro aan voorschotten uitbetaald voor de toepassing van het prijsplafond voor elektriciteit en gas en 315,5 miljoen euro aan vorderingen uitgedaan. Warmteleveranciers corrigeren hun voorschot niet tussentijds, het aan warmteleveranciers uitgekeerde voorschot van 373,5 miljoen euro is ongewijzigd.

Na de voorschot- en correctiefase wordt de subsidie definitief vastgesteld. Leveranciers van zowel elektriciteit en gas als warmte dienen hiertoe uiterlijk 30 juni 2025 een verzoek in bij RVO. Leveranciers die meer dan 125.000 euro aan voorschot hebben ontvangen, leveren bij hun vaststel-

⁶ Workbook: Monitor Consumentenmarkt Energie | ACM.nl/energiemonitor

⁷ ACM: Eerlijke verdeling kosten elektriciteitsnet nog belangrijker door verwachte forse stijging nettatarieven | ACM.nl

lingsverzoek een accountantsrapport aan. Het merendeel van de vaststellingsverzoeken wordt in de eerste helft van 2025 verwacht. Naar verwachting kan het kabinet de Kamer in de tweede helft van 2025 een definitief beeld geven van de kosten van het prijsplafond. Ik kan u wel al melden dat van drie kleine warmteleveranciers het vaststellingsverzoek inmiddels is goedgekeurd. Deze drie leveranciers vertegenwoordigen 0,05% van de warmtelevering.

Een aparte correctie heeft plaatsgevonden voor de toekenning van het prijsplafond aan (oud) NAVO-militairen die in 2023 geheel of gedeeltelijk in Nederland woonachtig waren. Deze groep heeft, voor zover mogelijk, alsnog subsidie ontvangen.

Consumenten kunnen terecht bij de Geschillencommissie Energie Prijsplafond wanneer zij een geschil hebben met de eigen energieleverancier over de prijsplafondsubsidie op de eigen energierekening. Tot begin september waren er 50 klachten ingediend, waarvan 26 klachten vroegtijdig zijn afgesloten. Dit betekent dat de leverancier en de indiener onderling tot een oplossing zijn gekomen of dat er geen aanvullende informatie is aangeleverd. In 13 zaken is inmiddels uitspraak gedaan. De overige 11 zaken zijn nog in behandeling. Consumenten kunnen nog tot begin 2025 het prijsplafond op hun jaarafrekening terugvinden. Daarom is de Geschillencommissie Energie Prijsplafond verlengd tot 1 juli 2025.

In de Kamerbrief van 28 maart jongstleden over de stand zaken van de afronding van het prijsplafond is de Kamer geïnformeerd over juridische stappen die één leverancier heeft ondernomen tegen een wijziging van de subsidieverlening⁸. Er loopt een beroepsprocedure tegen de inmiddels genomen beslissing op het bezwaar. Een verzoek om een voorlopige voorziening is door de leverancier ingetrokken, waardoor de wijziging van de subsidieverlening in ieder geval tot aan uitspraak op het beroep van kracht blijft.

Tijdelijke Tegemoetkoming Blokaansluitingen

De Tijdelijke Tegemoetkoming Blokaansluitingen compenseert huishoudens achter een blokaansluiting, die in 2023 niet of onvoldoende profiteerden van het prijsplafond. Na bundeling en beslechting van een deel van de bezwaren komt het totale aantal aanvragen dat de Belastingdienst heeft ontvangen op 35.296. De Belastingdienst heeft op 1 oktober alle subsidieaanvragen vastgesteld, exclusief nog lopende bezwaren. Daarmee heeft de TTB een bijdrage geleverd aan de betaalbaarheid van de energierekening voor circa 680.000 huishoudens, waarvan 562.000 zelfstandige en 127.000 onzelfstandige wooneenheden. Door het vaststellen van aanvragen en de afhandeling van bezwaren ontstaat een steeds preciezer beeld van de uiteindelijke kosten van de regeling. De raming van de totale TTB-kosten komt daarmee uit op 732 miljoen euro.

De Belastingdienst zal aansluitend beginnen met de nacontrole van de TTB. Hiervoor zal de Belastingdienst aan de hand van een steekproef subsidieaanvragen selecteren. In de nacontrole wordt nagegaan of het volledige subsidiebedrag is uitgekeerd aan de bewoners achter de blokaansluiting. Ook wordt nagegaan of het bedrag verdeeld is over de bewoners op een door de regeling voorgeschreven wijze. Wanneer een aanvraag geselecteerd wordt voor deze nacontrole, wordt de keuze gegeven of de aanvraag door de Belastingdienst of door een deskundige derde nagegaan wordt. Voor dit tweede traject is met de accountancysector een protocol en standaardverklaring in afstemming. Welke route ook

⁸ Kamerstuk 29 023, nr. 495

gekozen wordt, de nacontrole zal in beide gevallen dezelfde stappen doorlopen. Door de keuze te bieden wordt de regeldruk beperkt, omdat bij een nacontrole door een deskundige derde aangesloten kan worden bij de reguliere accountantscontrole.

Tegelijkertijd met de nacontrole wordt extra geïnvesteerd in communicatie met bewoners. Bewoners wordt gewezen op informatie die beschikbaar is over de TTB. Ook kunnen zij voor vragen terecht bij de Belastingdienst. Zoals eerder met de Kamer gedeeld wordt met de TTB een groep mensen geholpen die niet op een andere manier bereikt kon worden. Vanaf de bekendmaking van de TTB was bekend dat de regeling bewerkelijk zou zijn in de uitvoering, ten behoeve van snelle koopkrachtverlichting. Door het inrichten van een nacontrole en het direct informeren van bewoners wordt ingezet op een correcte afhandeling en duidelijkheid voor bewoners.

Afsluiting

De ontwikkelingen in de energiemarkt voor consumenten blijven voor de betaalbaarheid van de energierekening van groot belang. Ik zal de Kamer over een half jaar opnieuw hierover informeren, inclusief de laatste ontwikkelingen rondom het prijsplafond en de TTB.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.T.M. Hermans